

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

<p>Megjelen minden szerdán és szombaton este Kéziratokat vissza nem adunk. Szerkesztőség: Wekerle-tér 502.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. Buza Barna.</p>	<p>Szerkesztőtárs: Rosner Imre</p>	<p>Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér. Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502 Hirdetéseket a legutóbbabb árban közölünk.</p>
--	--	--	--

Meghívó.

A zempléni megyei függetlenségi párt tagjait **márczius 31-én délután 2 órakor Sárospatakon**, a Feldmesser-féle nagyvendéglő termében tartandó pártgyűlésre tisztelettel meghívjuk.

A gyűlés tárgya a közelgő képviselőválasztások felől való intézkedés.

Kérjük, hogy minél számosabban méltóztassanak megjelenni. Sátoralja-Ujhely, 1901. márczius 19-én.

Buza Barna, jegyző. **Kossuth János,** elnök.

Az incompatibilitás történeti megvilágításban.

Irta: Dr. Zeindely István.
jogakad. tanár,
I.

Az állami és társadalmi élet fejlődése és virágzása főképen a törvényhozó hatalom egészséges és sikeres működésén alapszik. Alkotmányos alapokon nyugvó és parlamentaris államokban, hol az államügyek intézésének súlypontja a parlamentben van letéve, a törvényhozók a haza sorsának intézői az állam akaratának kimunkálása az ő vállalkon nyugszik. Minél több önzetlenséget, politikai érettséget, bölcs tapasztalatot és előrelátást tanusítanak a törvényhozás tagjai, minél inkább tudatában vannak hivatásuk ko-

molyságának és magasztosságán k, annál tökéletesebbek a jogszabályok, annál biztosabban halad az állam célja és rendeltetése felé, annál virágzóbbak az intézmények, boldogabbak az egyének az állam védő és gondozó tevékenysége alatt.

Csak komoly, kellő politikai képzettséggel bíró és nagy céloktól áthatott törvényhozók adhatnak tekintélyt a parlamentnek s tehetik a parlamentarismuss rendszerét igazán áldásossá, mert ellene esetben az egyénekkel együtt a rendszer is lejárja magát s áldás helyett a népek átkává válik, a mint ennek szomorú példáját — hogy tovább ne menjünk — Ausztria törvényhozása bizonyítja. Csak önnállóságukat, függetlenségüket minden irányban megőrizni képes egyének alkalmasak e magasztos funkcióra, mert az érdekeltég pusztá gyanuja is lerontja a törvényhozók tekintélyét; elterjedése pedig megteremtí azon áldatlan állapotokat, melyek a korhádat, melyeket a franciák »pourriture de parlement«-nek neveznek.

Ezért van, hogy a politikai elmélet egyetlen kérdésére sem fordított annyi figyelmet s a gyakorlati politika egyetlen kérdést sem törekedett annyira tisztázni, mint a törvényhozás szervezetének, e hatalom organumainak összeállítását, megalkotásának módjait. A választási rendszer nagy kérdése s a most szőnyegen levő in-

compatibilitási vita épen e célokat szolgálja, amaz a parlament egészséges megalakításának, emez a törvényhozói működés önzetlenségének biztosítását akarja lehetővé tenni. Az incompatibilitás kérdésének aktuális voltánál fogva talán nem lesz érdektelen kimutatni azon mozzanatokot és intézkedéseket, melyek hazai régi közjogunkban e kérdésnél konstatálhatók, s megvizsgálni, hogyan törekedett régi közjogunk lehetővé tenni és biztosítani a törvényhozás tagjainak függetlenségét és egyéni integritását? S bár igaz, hogy a vizsgálódás így nyert eredményének nincs is közvetlen összeköttetése a napirenden levő kérdés megoldásával, de nemzeti életünk multja e tekintetben is érdekes tanulságokat mutat s fényes bizonyítékát nyújtja az ősök politikai életének és sok mindenre kiterjedő figyelmének.

1848 előtti régi alkotmányunk a rendi képviselet eszméjén és alapelvein nyugodott. A karok és rendek táblájának legfőbb tényezőit az utasításokkal ellátott megyei követek képezték, kiknek keze ha meg volt kötve politikailag, mert ugyszólván gépies tolmácsai voltak küldöik akaratának, de másrészt ezek egyéni függetlenségére már régi időtől kezdve nagy súlyt helyeztek. Kétségtelenül ezt célozták elérni még 1608 előtt, tehát a rendi alkotmány végleges megalakulása előtti időben, midőn a megyék az ország-

gyűlésre küldött követeket a vagonos nemesség soraiból választották, a tényleges fejlődés itt a jogi fejlődést jóval megelőzte, mert mielőtt az 1625. 62. tcz. világossá kimondotta, hogy az országgyűlésre küldendő követek »nobiles bene possessionati« legyenek, a követek azelőtt is a jómódú nemek közül választottak. — E rendszer fenntartását két szempont is indokolta. Egyrészt az országgyűlési költségeket sokáig az illető követek maguk viselték, csak későbbben XVIII. század elejétől fizetett e célra a nemesség és a megyék házi pénztára, oly egyénnel nem rendelkezett, nem tudta volna fedezni az utazási, ellátási és egyéb költségeket, különösen az akkori nehéz közlekedési viszonyok között. De másrészt biztosítani akarták ez által a követek önzetlenségét és függetlenségét, mert a jómódú nemes bizonyára jobban megállott azon kísértések között, melyek az egész vagyontalan embert könnyen megtántorították.

A követek függetlenségének biztosítását célzó intézkedések főképen a XVII. századból valók. Ismeretes dolog, hogy a régi tábláknak nem voltak írásbafoglalt házszabályaik, munkásságukat a szokásjog által létesített szabályok körvonalozták s még a jelen század elejéről való intézkedések is mint az 1832—6-iki és 1843—4-iki és inkább az ülésterem berendezésére,

TÁRCA.

— A Felsőmagyarországi Hirdetés Tárcája —

Dalok.

Irta: Szemere E. ut.

Szabad vagyok, szabad, mint a lég madara.

Szabad vagyok, szabad, mint a lég madara,
Nem köt a földi lét semminő kolonca,
Veszekelő asszony, sivalkodó gyerek,
Életem kottáján ismeretlen jegyek.

Szabad vagyok, szabad, mint a lég madara,
Nem motoz agyamban hiúság bogara,
Mint a lidérc nyomás, nem ül a mellemen

A szolgaság tükré: fénylő érdemjel sem.
Szabad vagyok, szabad, mint a lég madara,
A nagyravágyásnak röges, köves utja
Nem sebi a lábom. Nem görbed a hátam

Hivatal koldulva, a csuszás mászásban.
Szabad vagyok, szabad, mint a lég madara,
Szokás bilincse sem ver engemet vasba,
Szabadság az életem, eget kér imája,
Mint szerető anya egyetlen fia

Szabad vagyok, szabad, mint a lég madara,
Nem patog felettem a zsarnok ostora,
Ti meg pulya lelkek, földig hajló babok,
Csörgessétek tovább a rab szolga lanco!

Mikor magam elfeledem.

Mikor magam elfeledem,
Hogyha borba temetkezem,
S csak kedélyem lángja lobog,
Akkor nagyon boldog vagyok.

Képzetelem szárnyal szerte,
Mint a tavasz lehellete,
Illattól ittas kebele
Nem gondol csak élvezetre.

Míg bor terem szőlő ágon,
Kendőzött lány a világon,
S a vonó sínes összetörve,
Addig mulatok kedvemre.

Az irigység és rágalom,
Haragos ég jégverése,
Bármí erősen is sújtson,
Elolvad szívem hevéré.

Nosza, pohárt a kezembe,
Szeretettel töltök tele,
Hadd ölelem e világot
Forrón szerető keblemre!

Egy művésznőhöz.

Nagy vagy te édesem,
Nagy a szerelemben

S bármily kicsi kezeld,
Az élet rózsáit
Leszálítja neked

Kebled vezur tüze,
Ajkaidon kéj habja
Hogy még el ne menj
Valóságos esoda.

Művész lelked lángol
Mint a délvő napja,
S prózai létünk
Menyénnyé varázsolja.

Jőjj ulj az ölemben,
Hadd csókolom benned
A szép művészetet,
És kiesordult szívem
Hadd uljön ünnepe!

Horkayné az ujhelyi kaszinóban.

— Terefere a javából. —

III.

(Kiszitihand, nagyságos asszonyom! Talán már nem is emlékszik a maga hűséges szeladonjára, oly régen nem lehetett a közelében?)

— Jónapot, hűséges szeladonom. Egy pár hetecke bizony elröppent feletünk, a mióta nem láttam magukat, ujhelyiek. Nono, sohse hízelegjen. Tegye csak a szívére a kezét s így erősítse, ha tudja, hogy valóban oly rémmódon érezték e a hiányomat? Elvégre maguknál férfiaknál csak annyira kötelező udvariassági tény az ilyesmi: valakinek

a hiányát érezni. Ne higye azért, hogy mi asszonyok mindezt készpénz gyanant vesszük maguktól. Tudja nem tartanám magamat hamisítatlan jó fővárosi asszonynak, ha a farsang néhány hetét nem a mi szeretett fő- és szék városunkban igyekeztem volna letáncolni. Sokat mulattam, s most lássa, én is bójtölök, csakugy mint a többi igazhítu muzulmin.

(Tehát jól mulatott nagyságos asszonyom. Hálásak vagyunk érte, hogy most, mikor a vigság napjai lezajlottak, mégis csak eszébe jutottunk!)

— Tudja barátocskám, ismét eljöttem maguk közé, mert nekem a farsangi lumpolás után ujra jól esik a maguk életének kisvárosi csöndessége. Mint sok másban, ugy ebben is ellentéte vagyok a ferjemnek, kit maguk a Herculz Ferencz országgyűlési képviselő szívességéből Horkay Feri néven ismernek. Oh minél többet lumpol, annál jobban tetszik neki a nagyvárosi lármá s mulató hajlamainak legvilágosabb folkmérője az, hogy ő mostan már valóságos szerelmes a fővárosi életbe. En pedig ismét magukhoz menekültem. Mondja csak, mi az ujság azóta. Nem bánom én, referáljon bármiről: szünnyről, közlekedési viszonyokról, állategészségügyről és egyebekről.

(Kissé zavarba hoz a kérdésével, nagyságos asszonyom. Hircim, a meg-

a követek elhelyezésére, mint a tanácskozás menetére vonatkoztak. De a rendek között sokan már régebben is érezték a határozott szabályok hiányának nehézségeit. Ez vezette Eszterházy Miklós nádort, ki 1637-ben egy érdekes munkát do gozott ki, mely bár nem lett ugyan törvénynyé, de egyrészt jellemző a kor felfogására, másrészt valószínű, hogy a 12 év múlva behozott törvényi intézkedések e munkáttal állottak összefüggésben. E nádori tervezet 14. pontja kimondja, hogy a megyei követnek birtokos nemesnek kell lenni, aki bölcs és tiszteletreméltó férfi, aki szereti hazájának közjává és igazságát előmozdítani s megveti az ajándékokat és hasonló honorariumokat. Nyilvánvaló, hogy a nádor tudta, mennyi megvesztegetésnek vannak kitéve a megyei követek, azért óhajtotta bővebben körülírva megállapítani azt, amit 12 év múlva a törvényhozás nagy általánosságban kimondott. E célból, óhajtotta azt is kimondatni, hogy a legatusoknak olyanokat ne küldjenek a főurak, akiknek ügyes bajos dolgaik vannak az udvarnál, s ha ilyet küldenek, ezek végzek be ügyeiket még az országgyűlés előtt, hogy itt egyedül a közjő előmozdításában fáradozzanak (publica solum tractarent et curarent) Ne küldjenek ügyvédek sem, mert ezek mindig új meg új törvényeket akarnak gyártani ügyfeleik érdekében. De megyei tisztviselőket sem, (ez természetesen nem valósult, legtöbb megyének alispáni követei voltak) mert ezek érdekelt emberek törvénykezési és politikai dolgokban. A kornak felfogása az ügyvédekkel illetőleg ma naivnak látszik ugyan s bár Franciáországban és Angliában ma sem jó szemmel nézik az ügyvéd képviselőket, ezek kizárásával a házat legtanultabb s aránylag legfüggetlenebb ele-

métől fosztanak meg, de a régi időkben, amidőn a peres eljárás nehézségeit jórésben az ügyvédek huzavonái okozták, nem lehet az ügyvédek kizárásán csodálkozni.

A nádori munkáltnban foglalt elvek nyertek legalább részben megvalósítást az 1649. évi 44. t. cikkben. Az ügyvédek mellett kizárattak a harmincadosok is, a harmincad beszédével s az e felletti felügyetl megbizott pénzügyi közegek, kiktől, mint a kormány hivatalnokaitól nem lehetett pártatlanságot várni. Részbe volt ebben bizonyára annak az antipathianak is, melylyel a pénzügyi közegek iránt már akkor viselkedtek, mert a fiscalitás a középkorban is erős volt. De e törvény különösen tiltotta az ajándékok elfogadását. Kimondotta ugyanis, hogy az országgyűlési ügyködés ideje alatt (előtte és utána tehát lehetett) sem a praelatusok és báróknak, sem más országlakóknak nem szabad ajándékokat adni, vagy elfogadni s mind a kik adnak, mind akik elfogadnak, ha ez bebizonyul, becstelenségben (in poena infamiae) fognak elmarasztaltatni. Nem más ez, mint a megvesztegetés szigorú tilalma legalább a tárgyalás ideje alatt, aminek büntetése, mint látjuk igen súlyos volt, mert a becstelenségben szabályszerű bírói ítélet alapján elmarasztaltak a Hármaskönyv és más kútfők tanúságai szerint kirekesztettek az emberi társaságból s fedetlen fejjel, mezít láb és kenderzsineguel öszterartott ruhában kellett járniok. A törvény tehát igen szigorúan intézkedett, de később ugy látszik, vagy egyáltalán nem, vagy csak ritkán nyert alkalmazást, mert az ily ajándékok elfogadását nem igen lehetett bebizonyítani. S már a XVIII. században, midőn eljött a megpuhítás rendszere, nem egyszer maguk a személylők és

ítélő mesterek kaptak fényes jutalmakat, főképp ha az ellenzék ellen sikerrrel küzdöttek. Az országgyűlés képe igen szomorú lett, csak nem régen hallottuk érdemes történetirónktól Thaly Kálmántól azon politikai corruptió érdekes esetelését, mely a pragmatika sanctiót megelőzte. Határozott visszaesés történt, mert még a régi tilalmakat is eltörölték az 1715. 50. t. cikkben a harmincadosokat illetőleg, az ügyvédek kizárására vonatkozó tilalom pedig már előbb az 1655. 61. t. által oda módosított, hogy kövölők csak azok tiltatnak el, kik követi teendőikkel nem gondolkannak az országgyűlésen ügyvédi teendőikkel foglalkoznak. A régi alkotmány tehát, bár törekedett a törvényhozói működés tisztaságát biztosítani, idővel nem zárt ki semmiféle állami és kormányi kinevezéstől függő hivatalnokot, sőt az alsó tábla legképzettebb elemét éppen a királyi tábla bírái képezték, ezért volt annak elnöke, a legelső jogász a személylők, egyuttal a királyi tábla elnöke, a ki maga is kinevezés útján nyerte állását. Ezért van, hogy a régi, főképp a XVIII. századbeli országgyűlés önállóságát, ellenálló erejét a királyi hatalommal szemben elvesztette, s nem is volt oly erős politikai tényező, mely a hatalom korlátozója lehetett volna. Szolgái engedelmesség, hízélgés, az udvari érdekek előmozdítása jellemezte legtöbbször működését, s ebben leggyakrabban éppen az alsó tábla vezetőit, az ott levő bírókat, kormányhivatalnokokat, ítélőmestereket jártak elől, kik legelőször szédültek el a magas állásokban. S ez így tartott többékevésbé 1848-ig, midőn a nagy átalakulás a törvényhozást is új alapokra fektette, amit még bővebben kell tárgyalnunk.

(Vége köv.)

Márc. 22.

Főispánunk maradásának kérdésében illetve távozásának időpontja felett e héten megtörtént a döntés. Értésülünk szerint Molnár István főispán e hét keddjén és szerdáján a fővárosban időzött e végett és a tárgyalás eredménye az lett, hogy a főispán ügyelje marad s helyét csak a képviselőválasztások befejezése után hagyja el. Molnár főispán már most óhajtott nyugalmába vonulni, de a megyebeli komitapárti képviselők kérésére és Széll Kálmán miniszterelnök óhajára ettől a szándékától ellátozott. — A mi álláspontunk Molnár főispánval szemben eléggé ismeretes. Most is csak azt valljuk, hogy a Széll Kálmán programja és Molnár által vezetett választás összeférhetetlen.

Szűgyen gyalázat! Egymásután szűgyenitük meg a magyar törvényhatóságok Kossuthi vármegyéjét. Egymásután csatlakoznak ahhoz a hatalmas mozgalomhoz, amely a külön vánterület mellett megindult. Mindenütt ki gyul a hazaszeretet, a szabadságvágy fénye, csak Zemplén marad szűgyenietes, nyomorúságos sötétségben. Legutóbb a szomszéd Abauj-Torna vármegye fogadta el egyhangu lelkesedéssel Hévesmegye ismeretes átiratát s szintén elhatározta, hogy felir az országgyűléshez a külön vánterület mellett. Látn, ők nem féltik a *kaputrokkjukat!* Pedig hát Abauj megyét nem köti anynyi szentelt hagyomány a nemzeti törekvesekhez, mint Zemplént. Mégis ott van a többi derék magyar vármegye közt Zemplén pedig ott szűgyenkedik egy-két társával együtt — az osztály-uralom talpát nyaldosó gysz-

magyarok labanc-lelkű táborában. Nem jó erről sokat gondolkozni, mert istenkáromlásra vetemedik az ember! No de se baj, megvirad még valaha. Hisszük a magyarok istenét, hogy Zemplénvármegye se lesz már sokáig a leglabancabb vármegye!

A kivándorlásról.

Irta és a Nemzeti Szövetségnek 1901. márc. 15-én Budapestben tartott közgyűlésén felolvasta

gróf Malláth József.

I.

„Nemesek a dicsőké a Hazá
„A munkás, aór, szegény,
„Bár észrovedlen, dolgozik
„A hon területén.”

Vörösmarty Á. „Hazaszoretet”.

Az országos nemzeti szövetség igazgatósága felszólított, hogy a közgyűlésen tartsak egy felolvasást a kivándorlásról.

Igen kényes helyzetbe juttatott ezen megítéltelő felhívás, mert nincs háládatlanabb dolog, mint oly kérdéssel foglalkozni, melynek fontossága a köztudatba még át nem ment s mely a társadalom nagy tömegét hidegen hagyja.

Mert ha vannak is egyesek és egyletek, (igy pl. Az Omge, a Zempl. gazd. egyesület, a Közgazdasági társaság stb.) a kik hazánkban tudományosan és komolyan foglalkoznak a kivándorlás kérdésével, — habár a napi lapok is sokkal többet és szívesebben írnak róla, mint előbb, — és a közfelfogalom a törvényhozás mindkét házában fel lett több ízben hívja, — sőt tudtommal, — a mit nagyon örvendetes jelenségnek tartok, — még a delegáció külügyi bizottságában is történt ez irányban felszólalás, — végül már egyes megyék főispánjai is beható figyelemre méltatják e közgazdasági jelentőségű kérdést: mindazonáltal — be kell sajnos ösmernünk — még nem fejlődött ki nálunk azon tudat és érzet, hogy ezen jelenség hova-tovább a legsajátabb érdekeinket fogja érinteni.

A kivándorlás, mint más egyébb fontos közgazdasági vagy társadalmi kérdés iránt mutatkozó csekély érdeklődésnek pedig t. Uraim legfőbb oka az, hogy nálunk a legjelentékenyebb politikai dolgok, melyeknek szélesebb mederben való megvitatása sokszor egészen felesleges, némelykor káros, — több érdeklődést tud kelteni a törvényhozás terneiben, a sajtóban s a társadalom széles rétegeiben, mint egyébb valóban komoly dolgok és jelenségek — s ezen körülmény t. uraim csak arról tanuskodik, hogy politikai és társadalmi életünk nem egészséges!

Kétszeresen nehéz tehát rám nézve a feladat, melyre vállalkoztam, mert egyrészt egy jelenleg még u. n. népszerűtlen eszmével kell foglalkoznom s az általánosnak mondható érdektelenséggel szemben azt bizonyítanom, hogy a kivándorlás kérdése közgazdaságunkra, egész nemzeti fejlődésünkre nézve igenis egy főfontosságú jelenség, — másrészt meg kell tudnom oly áramlatokkal is melyek a kérdést úgy igyekeznek feltüntetni, mintha a kivándorlás! — jelenlegi viszonyaink között is — csak egy mondanó, magától elenyésző, magamagát szabályozó természetes átalakulás volna, — mintha a képek tulajdonság feketéire volnának festve, — sőt vannak oly hangok is, melyek szerint ezen kérdés felszínre vetése nem volna egyébb, mint az osztályi vagy felekezeti harc felidőzésének egyik eszköze.

S ha t. uraim, daczára ezen kérdésnek népszerűtlen, kényes és sokféleképen magyarázható voltának, a s szíves meghívást elfogadtam és ide jöttem, hogy azt higgadtan, tárgyilagosan megbeszélés és bírálat tárgyává tegyem, a pro és contrát bonckés alá vegyem, tottem ezt azért, mert tudatával bírok annak, hogy az itt elhangzott sző esetleges szándékos elferdítések daczára is nagyobb visszhangot fog kelteni, — mert továbbá idáig mindig azt ta-

bizhatóságtól eltekintve, rövidök, de véltelenek. A »Szinházi Lapok« jobb létre szenderült, — a direktornak jól mén dolga, közlekedési viszonyaink minéműségére nem találök elegendő építhető ormanst a saját külön szótáromban; az állategészségügyről nem nyilatkozom.)

— A szinügyről jut eszembe egy multkori epizódum. Jó néhány héttel ezelőtt Karneval herceg még javában aratott a lány-szívekben, egy délután uszonnatyban szokásokhoz híven be tértem Gerbaudékhoz egy kicsit elszórakozni. Sínté ösztönszerűleg nyakoncsipek egy napilapot s ime mindjárt mi ötlett a szemembe a szinházi rovatban? Egy kisebb közlemény címe: »A Gyurkovics-lányok Sátoralfajhelyen«. Ejnye, gondolom, erről talán nekem is illik valamit tudnom; s bizony elolvastam én azon melegeben hát az újdonságot, melyben valamely titkos imádó készségesen konstatálta, hogy N. N. szinésző (a nevért már elfelejtettem) ennivalóan alakította a Horlay Feriné szerepét. Megálljanak maguk csunya ujhegyiek, nem hittek meg az előadásra! Pedig én szerettem volna a szinpadon látni saját magamat, kinek szerepét a tudósító állítása szerint oly ennivalóan alakították!

(En azt hiszem, nagys gosszonyom nagyon keveset — sőt semmit sem — vesztett azzal, hogy nem láttam az ennivaló domborítást, a minthogy például Deák Ferencz apánk se valami sok örömet találna a saját szobrának szemlélésében.)

— No de hagyjuk ezt édes barátom,

ugy veszem észre, maguk ujhegyiek nem nagyon szeretik a saját lovukat dicsérni. Elég, ha manapság már a lovak dicsérik saját magukat. Végeredményben mindez egyre megy. Hanem, hogy másra térjek, én is konstatálva, hogy megértük a tavaszi a szokások madre c. eszeréssel és az eddig kevésbbé szokások, de immár polgárljogot nyert kadét galéros leánykavál egyetemben. Megelégedéssel tapasztaltam, hogy a lány-szíveket elesavargató katonai egyenruha Ujhelyben is *elcsizalodók*. Nem is fogom csodálni, ha egyik-másik katonatiszt komolyan is beléseret valamelyik több csillagos leánykollegájába írja, mert az uniformis nagyhatalma és csodálatos. A szemévaló bakfisk nyakán látható csillagok s áma megfelelő az illető leányok igényeinek, ennek tulajdonítható, hogy sok a lány-bizuk közt a három csillagos. Tudja édes barátom, én már kivénáltam az ilyenből, az én lánykoromban inkább szőke vagy barna bijuszos fejét a t szerettük látni a csillagokat. De hat »de Gusztibus« nem fell disputálni. Különben is most március idusa után vagyunk, s egészen telítve vagyok hazafias hangulattal.

(Tehát nagyságos asszonyom ünnepelet?)

— Remélem, tart annyira jó huncleányok?! Ünnepeletem és lelkesedtem. Még látom, hogy azért maguk is tudnak lelkesedni ugy a hogy. De a maguk felbuzdulása csak amolyan szalmaláng. Hígyje meg édes barátom: igazán lelkesedni csak mi, nők tudunk!

Hj Zsolidos Benő.

pasztatam, hogy a higgadt, tárgyilagossági és jó indulatu előadás nálunk Magyarországon széles körökben bárátságos fülekre talál s így az eszmék tisztázásához nagyban hozzájárul — és mert végül azon légkörben nevedkedtem és nőttem fel, hol azt tanultam, hogy azoknak kötelessége az ily lényegesebb és kényes kérdésekben nyilatkozni. — „vegyék bár azt ezeren is kedvetlenül! — kik politikailag és anyagilag s gondolkozásukban is teljesen függetlenek!

Ily feltételek mellett foglalkohelyet t. uraim a felolvasó asztalnál. Midőn egy pár évvel ezelőtt józan falusi népünk, sok évek mulasztása s aránylag rövid ideig tartott igazítás folytán az u. n. agrársocializmus hálójába akadt, utaltam arra, hogy az imminens veszély mindig a baj fel nem ismerésében rejlik, ha tehát azt kikerülni akarjuk, arra bátran rá kell mutatnunk.

Igen, t. uraim, a veszélynek szembe kell nézni s ha megösmerkedünk vele, s igyekezzük azt elhárítani, elvesztés idővel veszélyes jellegű; ezt kell követnünk a kívándorlás kérdésével is s akkor a kedvező megoldás megrázkódtatás nélkül remélhető.

Ha nagy általánosságban — az egész föld kereségét értve, azon rugókat keressük, melyek a szorosabb értelemben vett kívándorlást, vagy a népességnek egyik helyről a másikra való özőnlését előmozdítják. — azon következtetésre jöttünk, hogy valahányszor a népesség egy-egy irányban s nagyobb mérvben megindul, hogy létfeltételeit könnyebben megszerezhesse az biztosíthassa, — leggyakrabban azon viszonyok és tényezők játszanak közre, melyek politikai, közgazdasági és társadalmi életünk körén belül önkéntelenül, vagy céltudatosan képződnek.

Nagy tömegek átváltozását, mozgalmát csak ezen magasabb szempontokból szabad szemügyre vennünk, ha az okok kutatásában téves alapokra állani nem akarunk.

Ha ily magasabb szempontból keressük az általános rugókat, e kérdésnél mint hatalmas tényező tűnik előnkbe a civilizáció, a kultúra haladása és terjedése, — mely eleinte csak az egyes országok határain belül a falusi elemet mozgósítja a városok felé s bár már ezen jelenség is bizonyos tekintetből aggályos, különösen a falusi elemek gyengítése miatt, mindazonáltal — tekintve, hogy a városi elem ezen özőnlés által megújodik és felrészül — nem jár mindaddig nagy kárral, míg ezen mozgalom az ország határain túl nem terjed. Egészben véve a kívándorlási mozgalom természetesen következménye a minden irányban tapasztalt s országunkint, sőt világrésszenként egymással kölcsönhatásban álló átalakulás és fejlődésnek is; — ma már ugyanis az egyes országok nem alkotnak elszigetelt külön csoportokat, mint a régi időben, a midőn a nagy tömeg alig tudta, hogy mi történik máshol, de nem is állott módjában a távollévyökkel érintkezni, — összes figyelmét a saját otthonában egy aránylag szűk körben összpontosította és belétörődött helyzetébe. Ma már a posta-, távirtdala, telefon- s az összes más közlekedési eszközök annyira kifejlődtek, hogy mindenki bárholon s gyorsan hírt vehet minderről és rövid idő alatt megismerheti majdnem az egész földgömbön bekövetkező nagyobb változásokat és eseményeket; — a vasutak és gőzhajók gyorsan és aránylag olcsón szállítják az embereket, árukat bárhová és a külföldről hazatérők többszörösen közvetítik szerzett tapasztalataikat; — a népek között tehát nincs meg többé a válaszfal. — közelebb jutottak egymáshoz, egyformában gondolkodnak, — érdeklődnek egymás sorsa iránt és kihasználják egymásnak a részükre kedvezőknek mutatkozó alakulásokokat; ezen megváltozott viszonyokban találjuk fel a világvevőnyét és a világpiacot úgy az áruezikkéknél,

mint az embereknél. Ezen tényezők folytán — bár itt inkább kivételes viszonyok uralkodnak — hazánk lakossága is bejutott a fejlődés sodrába s kor szelleméhez képest átdomalt, követi a modern irányzatot, a mely szerint első sorban önmagának akar használni, hogy nagyobb igények mellett is jól megélhessen; a ki hazájában nem tud boldogulni, nincs többé azon kényszerhelyzetben, hogy mégis otthon maradjon, ma már módjában áll máshol jobb megélhetési viszonyokat keresni. Nem tehetünk kifogást ezen irányzat ellen, de nem is állana hatalmunkban azt megváltoztatni. Hiszen t. uraim, ki hazájában mindenét elvesztve, nyomorral küzd, jól is teszi, ha kívándorol, feltéve, ha ez által helyzetét javítani képes.

Földünk államainak statisztikai táblázatából azt látjuk, hogy egy — kilométerre esik Belgiumban 226, Hollandiában 154, Olaszországban 110, a Német Birodalomban 97, Ausztriában 87, Franciaországban 73, és Magyarországon csak 58 lakos; hazánk népességének száma tehát a többi művelt államokéhoz viszonyítva, esekély és hasonló viszonyokat feltételezve, inkább azt kellene következtetnünk, hogy a többi országokból vándorolhatnának be hozzánk.

Oly nemzet, mely nem gyarapodik, fejlődésének alapfeltételeit nélkülözi, mondja, Dr. Thiring Gusztáv (l. A magyarok kívándorlása Amerikába Dr. Thiring Gusztáv Magy. Tud. Akad. II. oszt. 1895. decz. Ugyanaz A felvidéki kívándorlás hatása népesedésünkre. Budapesti Szemle. 1898. január.) igen érdekes munkájában; ez a nemzet pedig, mely számban megfog, fejlődésében oly veszélyes lejtőre jutott, melyen habár lassan, de feltartózatlanul közeledik a biztos pusztulás felé.

A természetes népmozgalom hazánkban, statisztikusaink egybehangzó ítélete szerint, nagy halandóságunk mellett is — mert 1000 lélekre 28 halálozás esik — elég kedvező, nemzetünk erős szaporodási képessége ismeretes az egész világ előtt; kevésbé biztató képet nyernék azonban, ha a vándormozgalom hatásait vizsgáljuk; hazánkban kívül nincsenek nemzetünknek rajai, melyeket a nemzet testébe olvasztani lehetne; a mi kevésbé bevándorlás pedig hazánk északkeleti részében történik, a nemzeti és társadalmi szempontból inkább káros, mint hasznos s azt az elfogulatlanul ítélőnek be kell ösmernie, hogy az évtizedek óta tartó állandó és egyre erősödő kívándorlási mozgalom nem lehet mi ránk nézve kedvező; a kívándorlási mozgalomnak hazánk felföldje egyik legjelentékenyebb és legerősebb gőcpontja. — itt ütötte nemzetünk testén a baj a legvéresebb sebeket, melyek nehezen hegednek be, talán sohasem — dacára annak, hogy legelőlegi kormányfőiraink s ezek között első sorban földmivelési Miniszterünk a legerősebb s a leghazafiasabb kezekkel látott hozzá a különösen az északkeleti megyék lakossai helyzetének javításához, hogy őket egyrészt a kívándorlástól vissza tartsa, másrészt boldogulásukat a hazában elősegítette.

Folyt. köv.

Tolcsva panasza.

Késerves panasszal járult megint Tolcsva város az igazságügy-miniszterhez.

Azt mondja el benne, hogy mennyit kell Tolcsvának és környékének szenvednie a miatt, hogy a bírósági székhelyük Tokaj, ahova vonaton nem járhatnak, holott a környék vasuti fővonal mentén fekszik s akár Szerencsre, akár Ujhelyre a legkényelmesebb vasuti összeköttetésük van. Ennek az özőnvezetési állapotnak a megszüntetését kéri.

A kérvényből közöljük a következőket:

Ha Tolcsváról, vagy Erdő-Bényéről, Ó-Lisztkáról, Vámos Ujfaludról, Bodrog Zsadányból, Bodrog-Sarából Bodrog-Olaszból, Erdő-Horvátiból, Komlóskáról, Kegécs harom-Huttából, amely községek összes lakossága több mint 13000 lélek, Tokajba akar eljutni valaki, csak szekeren mehet, s a fuvardíj a legolcsóbb paraszt szekeren is 6 korona, jobb fogaton 8—10 korona. Ennyibe kerül a feleknek, ha egyszer meg akarnak a bíróságuk előtt jelenni, ennyibe kerül a perekben minden egyes tanu megnevele.

Ha olyan elhagyott vidéken laknánk, ahol nincs vasút, szó nélkül viselnék ezt a nehéz terhet abban a tudatban, hogy nem lehet rajta segíteni. De itt tudjuk, hogy az egész terhet csak a rossz elrendezés róttá ránk, s hogy egy tolvánossal tízedrésznyire lehetne ezt redukálni, s ez a tudat kétszeresen nehezé teszi sorsunk viselését.

A fent elsorolt 12 község ugyanis a magyar államvasutak budapest—munkácsi fővonalának mentén fekszik s két járásbírósi székhelyvel is van olyan kényelmes vasuti összeköttetés amelynél kényelmesebbet kívánni sem lehet. Felfelé Sátorajhajhelybe, lefelé Szerencsre négyszer naponta mehetünk s ugyan amyszor jöhetünk vissza vonaton. Mindkét város I. távolsági vonalszakon töltünk, tehát III. osztályon 1 koronából oda vissza megjářhatjuk, s oly előnyök, hogy ha reggel beme gyünk akarmelyikbe, az egész délelőttől ott tölthetjük, dolgainkat elvegezhethetjük, s déli 1 órára, tehát épen az ebéd idejére már itthon is lehetünk.

Ha tehát már egy új bíróság felállítása, vagy a székhely áttétele lehetetlen, akár Sátorajhajhelyhez, akár Szerencsreze módosítassék, ezt a 12 községet csatolni, már csak fuvardíjban is minden polgár, minden egyes bemenetnél 5 koronát takarítana meg, nem is emlívte azt a rendkívüli előnyt, hogy szekér helyett vonaton mehetne, s nem lenne kénytelen, mint most Tokajban az egész napot a székhelyen tolni, s ott étekezni is.

Harminez éve késik már az a tolvánosság, mely ezt a változást elrendelje harminez éve már, hogy e miatt minden polgárnak a bíróság előtt való minden egyes megjelenése 5—6 koronával került többé, mint amugy kerülne, harminez éve szenved már e miatt ez a vidék évenként tízezerre meő tényleges kárt, s kiszámíthatlan kényelmetlenséget.

Harminez éve már Kegyelmes Urunk, hogy a vasut ezen a vidéken kiépült. Azt hisszük, méltányos az a kérésünk, hogy végre már a vasuti összeköttetés tekintetbe vételével rendeztessék nálunk is a járási beosztás. Mert mi a vasutnak, a haladás ezen leghatalmasabb tényezőjének az igazságszolgáltatás és közgazdasági könnyebbé s olcsóbbá tétele szempontjából, harminez éven át még eddig semmi, hasznat sem vettük! Elvagyunk maradva a világtól, mintha a nagy Stephenson születése előtti időben élénk, nem azért mert nincs vasutunk, hanem mert harminez év óta még mindig nem idomított a bírói székhelyek beosztása a vasuti összeköttetéshez. Ezért nálunk hejysznai tárgyalásokra a bíróság vagy végrehajtásokra a végrehajtó még mindig kocsin jár, valóságos csufjára a modern haladásnak s egy ilyen tárgyalásnál vagy eljárásnál csak maga a fuvardíj Tolcsvára 32, Komlóskára 42 koronát tesz ki, úgy hogy egy 10 koronás végrehajtás foganatosítása 40—50 koronába, az esetleges árverés ugyanannyiba kerül. Ilyen irtozatos terhek viselünk, mi kegyelmes urunk, pusztán azért mert Tokaj a járásnak székhelye.

A vasutat Tokaj felé nem használhatjuk, mert a reggeli vonat 9 óra 42 perckor ér oda, vissza pedig már 10 óra 51 perckor, s azután pedig csak este 6 óra 32 perckor indul onnan a vonat. De valóságos szatira, hogy ha vonaton megyünk a járásunk székhelyére, egy másik járási székhelyen Szerencsre kell keresztül mennünk, s

Tokaj tőlünk vonaton még egyszer olyan messze van, mint Szerencs

Ezért azt kéri a tolcsvaiak, hogy vagy adjon nekik a minister új bíróságot, vagy csatolja őket Ujhelyhez.

Bizon ideje volna már gondoskodni, hogy az egész vármegyében igazságosabban, s főleg a vasuti összeköttetések tekintetbe vételével legyenek beosztva a járáások, mert ilyen abszurdítások dogában nem áll egyedül a Tolcsva helyzete.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

≡ A megyei Kossuth-szobor bizottság tagjainak újból felhívjuk figyelmüket arra, hogy a folyó hó 25-én, hétfőn d. u. 2 órakor tartandó biz. ülésen részt venni sziveskedjenek.

≡ A tegnapi városi közgyűlés, a bizottságra vett igazgatóságot csakugyan meghozta, sőt sokkalta szennyezésőbb lett, mint hitték. A napirend legfontosabb tárgya a tisztviselők személyi és drágasági pótlék iránti kérelme volt. Minthogy ugyanis a minister a fizetésemelést jóvá nem hagyta, a minister öntését a már megskozott fiktus praktikákkal úgy akarták megkerülni, kijátszani, hogy ugyanazon összegat személyi és drágasági pótléként szavazza meg a közgyűlés. Ettől a képviselőtestületől ugyan még küllömb dolgok is kitelnek, de a kérdés még sem lett tegnap tárgyalva, mert megelépetül a polgármester levette a napirendről s ezt következőleg indokolta: A belügyminiszter a megyei közgyűlés határozatát, v. i. a szerv. szabályrendelet módosítását nem semmisítette meg, hanem csak utasította a vármegyét, hogy ő t. i. a megye semmisítse meg. A megyétől újabb megsemmisítő határozat nem érkezett, sőt a megyének joga van előbbi határozat fenn is tartani (?) Így tehát a szerv szabályrendelet módosításának kérdése még nincs végleg elintézve s azért a tisztviselők kérelmet a napirendről levezi. A miniszteri rendeletet az alispán a városnak kézbesítette, de a közgyűlésen csak egy kiszakított mondatot olvastott fel belőle a polgármester. Hogy mennyire méltatlan a polgárság hízalmára ez a képviselőtestület, és hogy mily lelkiismeretlen, már az is bizonyítja, hogy ilyen fontos rendelet egész terjedelmében való közlése is elmaradhat. — Három hónap óta utálja jogtalanul a polgármester (ki most a tanácsos!) takarozik (a felemelt fizetések többletét és mikor tegnap azt kérdezte dr. Schön Vilmos mit szándékszik április 1-én tenni, egész hetykén azt felelte: Mindaddig míg a megye megsemmisítő határozata le nem érkezik, fizetni fogna a felemelt összegek szerint.

S mert Hönisch Dezső oly vakmerő volt erre megjegyezni, hogy ez erőszakoskodás, — az önéretes polgármester ur rendutasította és leültette. Magyarországon összes miniszterelnökei kollégáikkal együtt már ezerszer hallottak ezt a kifejezést a parlamentben és még sohasem jutott észébe a ház elnöknek ezért rendutasításokat osztogatni, a szót megvonni. A miniszterek védtek magukat, elfoltak, felvilágosítottak, de a tanácskozást, az ellenőrzést el nem folytattak.

Mi megütököznék rajta, de elégtelt is látnunk benne magunknak, mert ez a képviselőtestület más bánásmódot és scsot nem érdemel. Az átszervezkedést azal az érvel is forszírozták, hogy Ujhely intelligenciája felett ne baszkodhassék a főszolgabíró, és ime mit értek el véle? Azt, hogy minden legkisebb dologért rendutasítást és scsolvonást kap a derék intelligencia. Az egész kérdéssel egyébként külön fogunk foglalkozni és reméljük, hogy a mi nagy közgazdasági tekintélyeinkkel, az önkormányzat farizeusaival szemben a polgárság foko.

zott támogatása mellett sikerrel fogjuk folytathatni a magyar közigazgatásban pártját ritkító harcot.

A napirend többi tárgya közül: a köztemetői szabályrendelet némely §-ainak módosítása iránt dr. Schön Vilmos által benyújtott indítványoknak csak egy pontját fogadta el a gyűlés, t. i. hogy az egyes sírok 30 év után nem lesznek felforgathatók, hanem minden egyes megtelepített parcella az utolsó temetkezéstől számított 30 éven át pihen. A temetői díjakat változatlanul meghagyták.

A „Korona”-vendéglő bérlete iránt Frisch Hermannal megújított, 6 éves szerződés jóváhagyott.

Az izz. szent-egylet és a város közt a temető megváltása iránt létesíteni szándékolt cseréjegylet újabb megfontolás végett visszaadott a pénzügyi bizottságnak.

Nyilatkozat.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

A tiszta szin igazság, s a dolgok tisztába hozatala, saját magam érdeke s a nőt legelőbb kellett volna mondanom egy — ezen dologban — egy ártatlan ember jó nevének, becsületének és politikai meggyőződésének — miattam való alaptalan megtámadása — követeli, hogy az „Ünnepek” viszonytársaság című czikk első fejezetében leírt érős kitámadásra néhány megjegyzést tegyek.

Hogy Főnököm, Nagytisztelt F. J. István ev. ref. lelkész az általam elvallalt szavaltat megjegyzését, illetőleg az ünneplésen való nyilvános szereplésemet megtiltotta volna: — e nagy vádat nyilvánosan visszazavom, mivel ez nem áll, kijelentem, hogy e tekintetben tilalom az ő részéről egyáltalán fenn nem áll, azért, mert ezen nyilvános szereplésem — mivel hivatalos ügyekben Budapestre utazott az nap, midőn engem felszólítottak — sajnos — épen ő velem, — ki egyedül átadhatta volna meg erre az engedélyt még a következő napokban sem közölhettem; ezt tenni pedig kötelességem mert törvényem szerint a segédlelkészek tetteiről a főnökök felelősek; de a mi továbbá visszatartott az volt, hogy a felesleges hatóságaink által hozott törvények is, — melyekre különben akkor is hivatkoztam, — nekünk bármiféle politikai mozgásban való részvételt határozottan megtiltják súlyos következmények terhe alatt; ez magában véve is — azt hiszem, — elegendő ok lett volna visszafelé.

Azonban — amit pedig nem látok felemlyelve — még egy másik nyomós okom is volt, mely kényszerített a visszavonásra, melyet különben első sorban említettem, hoztam föl akkor mentességemül: betegségem, idült makacs torokbajom, a mely nem enged meg — az ilyen szerepléseket, különösen szabadságban. Orvosi tanács és határozott tilalom folytán, sem énekelnem, sőt még a hivatalomhoz, életpályámhoz kötött kötelességem teljesítéséről is okodnom kellene; ezen szereplésemről pedig határozottan el kellett állni, mivel a torkom, s megtámadott hangszalagaim megerőltetése nélkül s esetleg súlyos következmények nélkül bizonyára nem mehett volna végbe, mely körülmény reám nézve könnyen lehetett volna végzetessé is. Ezek voltak az okok miket röviden mentességemül felhozhattam.

Végül pedig kijelentem még egyszer, hogy a letiltásra vonatkozó alítás alaptalan, azért egyedül reám vesenek követ, mert főnökömnek ebben semmi része sincs. Hoc est mea culpa, mea maxima culpa, s ezért egyedül engem terhel a felelősség.

Tariska Dezső,
ev. ref. segédlelkész.

HIRK

— **Kinevezések.** A kereskedelmiügyi miniszter Ákos Arnold előbb újhelyi majd kassai kir. kazánvizsgáló biztost, a szegedi kerület iparfelügyelőjévé nevezte ki. — A kassai kir. ítélőtábla elnöke Jászter Kálmán vég-

zett jogászt a kir.-helmezi j.-bíró-sághoz díjas joggyakornokká kinevezte.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszter Székely Győző napidíjast a szerencsi Nagy Albert segédjegyzőt a szécs kerületi, Falu Kornél jegyzőt irnokot a radi, Szikszay Sándor segédjegyzőt a geresi, Vogler Rezsőt izbuzgya-radványi, Gajdics János segédjegyzőt a Viravai kerületbe anyakönyvvezető helyettes-elké nevezte ki.

— **Március 15-ikét a mádi polgári olvasókör** diszjucsiással ülte meg, melyre a város polgárait is meghívta. A műsor szépen sikerült. Az egybegyűlteket zajos tapsokkal jutalmazták a szavallat és a felolvasókat. Nagy érdem illeti a Kiss Károly vezetése alatt álló ev. ref. dalárdát, melynek több számát élvezettel halgatták. Este a kör helyiségben kővacsorára jöttek össze. Felköszöntökben ott sem volt hiány.

— **Nyilvános nyugta.** Betegségem miatt több hétig távol lévén, csak most nyugtatom, az alább részletezett adományokat melyek nálam lefizettek: Veres Károly ur 20 K. Újhelyi József és neje 5 K. Központi takarékpénztár 50 K. (első részlet). Polgári takarékpénztár 100 K. Zempléni megyei kereskedelmi ipar-terület és hitelbank 100 K. Nagymihályi tkp. ipar- és kereskedelmi bank 200 K. Rác Ernő Budapest 10 K. Özv. Malarsits Györgyné 2 K. Fodják a nemes adományokért a szobor bizottság hálás köszönetét. Sátoraljai hely. 1901. márc. 20. **Widder Gyula** biz. pénztárnok. Ugyancsak a bizottsági pénztárnok úrtól vettük a következő levelet:

Tekintetes Szerkesztőség!

B. lapja f. hó 20-án megjelent számában Sulyovszky István ur levelében azt írja, hogy a Kossuth szoborra a Nagymihályi Takarékpénztár ipar- és kereskedelmi bank 200 koronás adományát b. lapjukban még nem olvasta. Ezen adomány f. hó 16-án adatott postára s hozzá 17-én érkezett meg, általam pedig 21-én véteztet sít egy annak közlését előbb legjobban akartam mellett sem tehettem közöz Sulyovszky ur levele közből f. hó 15-én tehát a pénznek postára adása előtti napról van kelteve. Teljes tisztelettel

Widder Gyula
biz. pénztárnok.

— **A sárospataki izz. ifjuság táncmulatsága*** folyó hó 9-én, bár a kedvezőtlen időjárás miatt a vidéki közönség bejövételére már nem számítottak, reményen felül sikerült. A vidám hangulat jórésben Patak tanulói ifjuságának is köszönhető. A négyeseket 36 pár táncolta. A hölgyek névsora: Glattstein Mórné (Újhely), Jónás Izidorné (György-Talló), Könyig Abrahámné (Kömlóska), Könyig Ignázné, Dr. Kondor Mtkánsné, Katona Györgyné, Dr. Kun Zoltánné, Lebovics Henrikné, Idsb. Moskovics Ignázné, Rothbardt Hermanné (Ardó), Ifj. Rothbardt Hermanné, Rübner Jakabné, Schwartz Hani, Schwartz Józsefné (Józseffalva), Wohl Mórné, Wohl Lászlóné, Wertner Abrahámné, Zeizler Mórné.

Leányok: Barabás Vilma, Berkovics Czili és Etel, Ganzfried Etelka, Goldblat Mariska, Glattstein Berta, (Sátoraljai hely), Groszmann Rezsínke és Miska (Sátoraljai hely), Jónás Margitka és Irénke (György-Talló), Haas Piroka, Könyig Etelka (Kömlóska), Lebovics Ilonka, Lebovics Fanny, Markovics Rózsika, Rothbardt Sárika, Rothbardt Fanny, Rübner Rezsínke, Wohl Berta, Winter Juliska.

Felülfizettek: Dr. Kun Zoltánné 8 kor., Dr. Kondor Miksa 5 kor., Berger testvérek, Horváth Mátyás 4—4 kor.; Katona Györgyné, Trstvánszky Károly, Szécsi Géza, Jónás Izidor (György-talló), Blum Artur (Tolcsa), Könyig Abrahám (Kömlóska), Galgóczi Barna 3—3 koronát; Molnár János főbíró, Witt József, Rothbardt Herman, (Ardó), Idsb. Moskovics Ignácz, Lebovics Henrik, Wohl László, Haáz

* Mult számunkból tér szűke miatt elmaradt.

Zsigmond, Barabás Dávid, Dr. Mandel Hugó, Goldblat Lázár, Fodor Jenő, Keleti Jenő (Sátoraljai hely), Rónai Manó (Sátoraljai hely), Lukács Herman (Kassa) 2—2 koronát; Könyig Ignácz, Svarecz József, Grosz Mór, Ifj. Feldmészter Herman, Heimlich József, Frei Miksa, Glattstein Mór, Ifj. Grünvald Mór (Sátoraljai hely) 1—1 koronát. — Jegyöket megváltották: Feldmészter Pínkász 3 kor., Friedvald Dávid 2 kor., Weinberger Sámuel 2 kor., Piser Ignácz 2 kor. Szíves felülfizetésükért a nemes adakozók fogadják hálás köszönetünket. **A rendezőség.**

— **Gyászhir.** Vaárnap e hó 17-én temették el Mádón a szívjóságáról és lelki nemességéről közö-mert és ezekért általánosan tisztelt **Siechermann Mihály** szül. Brown Sarolta Mária urnó itteni birtokosnót. A legszebb éveiben lévő, pezsgő életkedvű 35 éves ifjú asszony rövid néhány hét előtt influenzába esett és ebből fejlődött a végzetes betegség, mely egy felette súlyos és veszélyes operációt tett szükséges-e Herzl tanár budapesti sanatoriumában végzetek e súlyos műtétet és mikor már azt hitték, reméltek hogy a nagy beteg megmentik az életnek és későbbes családjának — óriási kinek és rettenetes szenvedések kiállása után a könyörtelen halál véget vetett életének. A hullát Bu lapestról Madra szállították és vasárnap délután a város lakosságának óriási részvéte mellett az itteni sírkertben örök nyugalomra helyezték. A kinek csak egyszer is alkalma volt művelt, finom lelkületű nővel találkozhatni és érintkezhetni, azt fogva tartotta női erényének varázsa. A megboldogultban Siechermann Mihály egy há, odoadó hitvest, gyermekei pedig a legjobb, a legönfeladózóbb és őtet a rajongásig szerető anyát siratták. Nagy fájdalommal igazán sokan vesznek őszinte részt és abban igaz szívet osztnak. **II.**

— **A tolcsvai március 15-iki ünnepe.** Juhász János főjegyző 30 korona és 36 fillért gyűjtött a jegyzői árvaház javára. Ezt az összeget a következő szép levél kíséretben küldte be hozánk:

Kedves Barátom

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Mártius hó 15-ét, a magyar nemzet e magasatos ünnepét, mi is, Tolcsva községbeli szerény polgárok, rang és felkezet külfölség nélkül igazi magyar lelkesedéssel ünnepeltük meg; amelynek oly szépen lett sikerült nagy részben a te közreműködésednek köszönhető. Hogy ma is mennyire tud lelkesedni a magyar, lattuk — és örülnünk annak — ugyancsak e nap emléket móltóbbá tette pár buzditó szóra először a Sátoraljai helyben felállítandó Kossuth szoborra, utána pedig az országos főjegyzői árvaház javára adakoztunk mindnyájan, ez utóbbi vagyis a főjegyzői árvaház javára gyűjtött 30 korona 36 fillért én vévem magamhoz s e összeget mellékelve azon kérevel küldöm b. címedre, légy szíves rendelkezési helyére eljuttatni, és ha terhedre nem esik, becses lapodban az illető adakozónak a jegyzői árvaház nevére köszönetünket kifejezni.

További jó indulatodba ajánlván magamat, maradtam

Tolcsván, 1901. márt. hó 17-én.

igaz barátod

Juhász János.

Tolcsva község jegyzője. A pénz elküldtük a vármegyei jegyzőhöz, a jegyzői bizottság bizottságának. A jegyzők bizottság köszönettel fogadják a bár csekély, de szép adományt, de a köszönet első sorban is **Juhász** főjegyzőt illeti hálás buzgalomért.

— **Elfogott leánykereskedő.** A mult hónapban egy névtelen levelet kapott Abaujmegye tisztaháti járás főszolgabírája. Ebben a levélben részletesen elmondta, hogy Zemplén- és Bereg megyék első részletől való, cselédkönyvekkel ellátott sok leány lelkifukarok kezébe jutott s nagy részük már külföldön van. Meg is nevezte a levélről a közvetítő ügynököt, aki a leányok elcsábításával foglalkozik. A főszolga-

bíró átadta ezt a levelet a csendőrségnek nyomozás végett. A csendőrség értesítette a többi csendőrséget is. E napokban arról értesült a csendőrség, hogy Bényérol két leány készült elutazni s ezeket a leányokat egy **Fürst** Manó nevű tarca'i lakos beszölte rá az elutazásra. A csendőrség ettől kezdve állandóan figyelemmel kísérte egy Fürst Manót, mint a két leányt, akik e hó 14-én csakugyan el is utaztak Sátoraljai helybe, ahol a vasúri állomáson már várták őket Fürst, Újhelyből együtt utazott a két leány Fürsttel Kassara, hol már egy **Goldschmidt** nevű brémai ember várakozott rájuk és Oderbergig veltet jegyét a leányok részére. A csendőrség itt már tisztában volt a helyzetet és egy a két leányt, **Kádár** Erzsébetet és **Dely** Annát, valamint **Goldschmidt** és **Fürstöt** letartóztatta. Megmozdításuk alkalmával Goldschmidt külföldre szóló utleveleket találtak a leányok részére is kiállítva, valamint egy levelet is, amelyből világosan kitűnt, hogy a két leányt egy brémai nyilvános házba akarták vinni. A két leányt csak annyit tudott, hogy Németországba akartak menni szolgálatba, mint Fürst állította, 30—40 korona haván bért kapnak. Mint a nyomozás során kiderült, Fürst és Goldschmidt eddig már több leányt szállítottak ki külföldre és valamennyit nyilvános házatnak adtak el. A két ügynök a bíróságnak lett átadva.

— **Tűz volt Sökuton** március 21-én mely a lakóházak legtöbbit elhamvasztotta.

— **Erdőégés.** Szinna községi urbáreszek tulajdonát képező fiatal tölgyes egyrésze, a csak pár évvel előbb kiültetett csemetek e hó 16-án a lángok martalékává lettek. A tüzet két kéményseprő legény vigyázatlansága okozta, kik tüzet raktak a nagy fuben.

— **Késelő gyári munkás.** Szakacsin községben e hó 17-én vasárnap este mulatozás közben egy 9 óra tájban összeszólalkozott két fűrészyári munkás **Nagy Ferenc** és **Unik** Vajtek. A heves szóváltásnak dulakodás lett a vége, miközben Nagy Ferenc ellenfelét az alig 19 éves fiút egy hasba szurta! hogy felgyógyulásához kevés a reménye. A tettest a csendőrség letartóztatta.

— **Általánoságban elismerik** nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyi répmagjait ritkítják párjukat és össze nem tévesztendő más utánzótt hasonló védjegyjű, de nem impregnált répmagokkal. Mauthner-féle magok tehát felülmulthatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magzükletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

— **Ne higgye,** hogy helyesen cselekszik, ha egy doboz padló-fényfőmáznál 10 krt meg akar takarítani. Igazán tartós és szép padlófényfőmáz csak a híres valódi E isen st á d t e r-féle Linóleum Padló-Fényfőmáz a törv. bej. „Vaslovag” védjeggyel, melylyel újabb időben a háziaszonyok és a konyhabutorokat is farság nélkül tükörfényesre mázolhatják. Minden dobozon rajta kell lennie a „Vaslovag” védjegynek, másképp hamisítvány.

A közönség köréből).

A „Felsomagyarországi Hírlap” tek. Szerkesztőségének.

Helyben.

Igen tisztelt Ur!

Azon kérelemmel fordulok Önhöz, mint a magyar sajtó egy igazságos emberéhez, hogy ezen nyilatkozatomat, mint becsületem rehabilitását, a „Felsomagyarországi Hírlap” hasábjain közölni sziveskedjék.

Ertesültem, hogy Halasy Béla volt igazgatóm, azt állítja és beszéli, hogy én őt legyalázza, nem csak az ő, hanem családjának is becsületébe gázoltam azért, mert nem fizetett

* E rovart alatt közlöltekért a szerkesztő nem felelős.

nekem pontosan (?) gaget. Sőt színházi bíróságot hívott össze s ott ugyanezeket állítva, megbüntettetett egy havi fizetésre. Ennek fejében leakarja fogni azt a pénzt, melyért én már keservesen megdolgoztam, melyet kikellene volna fizetnie, melyet kikellene volna fizetnie elsőjén és tizenhatodikán s mely az ő hibájából és az én türelmes várakozásom miatt bentmaradt. Szóval bent akarja tartani azt a pénzt, melyet már régen ki kellett volna fizetnie, egy oly dolog miatt, mely köztelen fizetési ideje után történt, de nem úgy, mint ahogy ő azt feltüntetni igyekszik.

En február 16 óta nem kaptam fizetést. Több ízben kértem az Igazgató urat, hogy legalább egy részét adja ki a hátralékoknak, mert tele vagyok nem fizetése miatt adóssággal, és nem bírok így megélni. Igérté napról-napra, hogy fog fizetni, de nem tette. Vasárnap föl mentem hozzá és azt mondtam, hogy könnytelen lesznek nem lépni szapra addig, míg pénzt nem kapok.

Ő ezt felelte: — Nem bánom én kérem, ha nem jászuk, nem bánom ha elmarad az előadás, azt sem bánom, ha feloszlik az egész Igazgatóság, de ha kést tesz a nyakamra, akkor sem fizetek. Beszélgettünk még és a keddi „Kis szökevény” jövedelméből, gaget ígért okvetlen. Bátyám megítette, hogy az nap nem öltözött, de csakis az igazgató-társ ur szivességéből és jóvólából, ki kiakarta kerülni a botrányt, jutott jogos követeléséhez. Nekem is így kellett volna tennem, de én türelmesen vártam keddet.

Kedden este kértem az Igazgató urat, hogy adjon egy kis pénzt. Ő azt a kifogást hozta fel, hogy ma zenészeket kell fizetnie. Előadás után látva, hogy a pénztárbán van és fizeti a zenészeket, be akartan menni hogy pénzt kérjek, mert lakásom ajtaját bezárták addigra, míg nem fizetek. Egy zenészt, ki utánam jött be is bocsájtották, de én előttem bezárták az ajtót.

Erre elfogott a keserőség, előntött a méreg és tényleg, nem énekelhettem nagy örömben, hogy: „A pénzemben ezüst hordó sok, sok, sok!” Hogy sértő kifejezéseket használtam, azon nem esodálkozhatik az, aki helyzetemet fel fogni képes.

Mehettem kóborolni az utcán egész éjszaka lakás nélkül és azzal a tudattal, hogy keservesen megkeresett pénzem, nem akarják kiadni! Sátoralja-Ujhely tisztelt közönségére bízom, hogy ítélje meg, hogy kinek van igazsága? Nekem-e, aki egy hónapig ingyen dolgoztam, bizva a folytonos ígéretekben; vagy pedig az Igazgató urnak, aki határozottan nem akarván fizetni, mérgegre ingerelve, veszekedést provokálva, ilyen módon akar megérdemelt fizetésemtől megfosztani.

Végül távol áll ugyan tőlem a tekintetes városi tanácsot és szünügyi bizottságot feladataik iránt kioktatni akarni, de lehetetlen fel nem említenem, hogy szerény nézetem szerint, a mily jogos és szokásos felügyeletet gyakorolnak a társulat művészeti irányára nézve, ép oly jogos és szükséges volna arra is határozottan ügyelniük, hogy a társulat tagjai cultur hivatásuknak megfelelő társadalmi helyzetet megővassék. Már pedig az az anyagi zavar, melyben Halasy igazgató ur, a közönség felette szép pártolása dacára, társulata tagjait, az időny kezdete óta tartja, ezt a társadalmi helyzetet valószínűleg veszélyezteti.

Sátoralja-Ujhely, 1901. Márcz. 21.

Gabányi István.

KÖZGAZDASÁG.

Vetőmaghamisítás Zemplén megyében.

A borhamisítás áldása mellé egy nem kevésbé kárhuzatos manipuláció derült ki megyénkben:

a vetőmaghamisítás üzelmé, melynek a nagymihályi járásban jöttek a nyomra és melyről a következő tudósítást kaptuk;

Nagy-Mihály 1901. márc. 19.

Tekintetes Szerkesztőség!

Kollmayer Tamás, bánói közigazgató hivatalos feljelentése alapján megtartott kihallgatások folyamán megállapította a nagymihályi járszolgabíró, hogy Lipinszki Manó, (aki magát talán lenyelve nemessége? alapján következetesen Lipinszky-nek nevezi) nagymihályi bej. vegyeskereskedő cég segédjével házalás módjára a vidéki községekbe a birákhöz lezsalált lucerna és löhere magot küldtetett ki s a birák rábeszélési próbálta, hogy bizonyítvány eladásba vállalják a magot, különként 1 K 20 fill.-jével adhatják és minden mm. után 4 K jutalékot kapnak.

Bánóczi község birája nem akart sehogyan sem bele menni ez üzletbe, mert gyanus volt előtte az alacsony ár és különben is — ismervén a céget — bizalmatlansággal voltak tele s így történt, hogy a kiszállított magot egy Tírpiák János nevű gazdánál hagyta a cég segédje.

A közigazgató a kihez panaszra és tanácsért mentek tudván és látván, hogy a cégtől a múlt években vásárolt löhere és lucerna magvak clarankástottak az egész vidéket: feljelentést tett azétis, mert az így kiereszszakolt bizonyítvány szerződésekkel rendszerint kárterítési perekkel támadja meg a cég a vállalkozó birákat. Somosi Sándor szolgabíró e feljelentés alapján zár alá vétetett és elkoboztatott Bánóczi 2 zsák (1 mm.) löhere magot és 1 zsák (1 mm.) lucerna magot, mintát vett belőle és Budapestre felküldte a m. kir. állami megvizsgáló állomáshoz.

A megvizsgáló állomás a mintákat hivatalból áttette az illetékes kassai m. kir. állami megvizsgáló állomáshoz de konstátálta egyuttal, hogy a beküldött löhere mag arankás és „Köheres” maggal hamisított és a lucerna mag szintén arankával van telítve.

A kassai megvizsgáló állomás f. hó 18-án kiküldötte Tomka Sándor asszistent, a kinek közbenjötté mellett tegnapi a szolgabíró, nevezett cégégnél ellenőrzési szemlést fogantatott, és ennek folyamán megállapították, hogy 10 zsák vetőmag közül csak 6 volt plombozva s illetve a bpesti vetőmagvizsgáló állomás által megvizsgálva és garantálva, — a nyitott 4 zsák mind arankás és hamisított, nevezetesen 2 m. m. löhere mag arankás és vadon termő medicaga búzával meghamisított 2 m. m. lucerna mag arankás. A 4 m. m. mag azonnal elkoboztatott és zár alá vétetett. Az eljárás folyik.

Mauthner-től a kereskedő 70 frton felül veszi az arankatemes löhere magot és Lipinszki az általa célzott bizonyítvány eladásnál 60 frtért óhajta adni, ebből még 2 frt közvetítő díjat is kinnál. Hol van még a fuvar és egyéb költség. Nyilvánvaló a bünös manipuláció.

Hasonló bizonyítvány eladást kísérelt meg cég az egész vidéken, többek között Vásárhely és Kohány község birájával.

Nem ártana, ha a tek. szerkesztőség egy kissé erősebben foglalkoznék a manipulációval.

Felhívjuk e szomorú felfedezésre a megyei hatóságok és különösen a gazdasági egyesület elnökségének figyelmét. Sürgős intézkedés szükséges, hogy a megye minden járásában és községében előljárok és gazdálkodók résen legyenek. Csakis így lehet elfojtani a bünös üzelmel hamég csirájában van vagy kiirtani, ha már elharapozott.

De több, következetesebb erélyt kérünk, mint a borhamisítás üldözésénél tapasztaltunk.

A szerkesztőség üzenetei:

H. I. Ilyenmü személyeskedő kiakadásnak lapunkban nem adhatunk helyt. A. S. Monok. Cikkét bármikor szívesen látjuk és közöljük is ha jó.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

MIÉRT van annyi utánzat? MERT

valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padló zománc

a törv. bej. „vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb fénymáz puha padlóknak és konyha buroroknak bemázolására.

Az Eisenstädter-féle

Linoleum padló zománc

egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fénytöl bir és tartósság tekintetben eddig felmulhatatlan. A következő változatokban kapható: 1. sz. sárgásbarna. 2. sz. sötétbarna. 3. sz. mahagonibarna. Nagy elterjedtségénél fogva

Linoleum padló zománc

unkat különböző hangzású nevek alatt értéketlen utánzatokkal hamisítják, miert is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle Linoleum padló zománcot, a törv. bejegyzett „vas lovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek

lakk és festékgyára, Bécs

Kapható S.-A.-Ujhelyben: Behyna Testvérek és Nagy Ferenc cézégknél.

6704/1900. Fk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A galszécsi kir. bíróság, mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ducs Andras végrehajthatónak Oláh János végrehajtást szenvedő elleni 200 kor. tőkekövetelések és járuléka iránti végrehajtási ügyében a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék (a galszécsi kir. já-

rásbíró) területén lévő Hardicsa községben fekvő a hardicsai 128 sz. tjkvben A I. 1—16. sz. 259, 282, 360, 696, 552, 617, 736, 817, 880, 1071, 1160, 1218, 1320, 1425, 1503, hr. sz. továbbá ezen ingatlanok után a 219 sz tjkvben felvett közös jelölőből és rétből Oláh János B 8 és 12 alatti 624 részben megjelölt jutalékára 1116. korona kikiáltási árban 2.) a hardicsai 187-ik sz. tjkvben A I 1, sz. 143, hr. 165. és 169 hr. sz. ingatlan az 1881. évi LX, t.-cz 156 §-a alapján Urbán Istvánt negyvenolcad részben, Oláh Andrást kétnyolcad részben, Oláh Jánost egy nyolcad részben és Oláh Mánitát egy nyolcad részben megjelölt ingatlanra 776. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi április hó 23-ik napján d. e. 9 órakor Hardicsa közs. hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagyis 111 kor. 60 fill. és 77 kor. 60 fill. készpénzben, vagy az 1881-ik LX, t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezesség letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Galszécsen a kir. járásbíró mint teleknyvi hatóságnál 1901. évi jan. hó 11-ik napján.

Valkovszky, kir. aljbíró.

ELADÓ

a Szmracsányi János ur tulajdonát képező vékei utadalomban **25 mm. elsőrendű veres here nag.** — Ugyanott öt darab négy éves 141—143 cm. magas, „Pusztafia” felvér amerikai mén után nevelt **kocsiló s ménesbeli csikó** olcsó áron eladó.

Tudakozódásokkal kérjük az uradalom intézőségéhez **Véke**, u. p. Király-Helmecz fordulni.

A gazdaság Intézősége.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J. VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon a kevés azon család, a hol ez a páratlan házi gyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek a dugulásnak következményei, mint pl. zavar az opokeringésben, májfájdalmak, székbántalmak, köhika, aranyér stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérzékenység esetében s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sápkor stb. E vértisztító labdacso nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró gyökönek, sőt gyermeknek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr.
1 tokeres, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.
A pénz előzetes beküldése után bérmentve:

1 tokeres	1 frt 25 kr.
2 tokeres	2 frt 30 kr.
3 tokeres	3 frt 35 kr.
10 tokeres	9 frt 20 kr.

Egyedül készítő és szétküldéál főraktár:
Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 16.

Előterjedtségükénél fogva a labdacsokat a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánzatolják. Tehát mindenki csak Pserhofer J. vértisztító labdacsokat kérjen, s ezek azok valódiak, amelyek dobozában fedőlen piros színben „Pserhofer” közzírása látható.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Javításokat jutányos árban kifogástalanul eszközöl.

Dísz- és igás-lószerszámok, különleges ostorok, ostornyelekből nagy raktár

Landesmann Samu szijgyártó és nyerges

SATORALJA-UJHELY, Rakóczy-utca. (Kis-piac)

Lovak ápolásához szükségeltető mindenféle különlegességek és eszközök

Legfinomabb bőrszírok, kenőcsök, szappanok.

Vadászati eszközök nagy választékban

Sérvőköbön nagy raktár.

Bor eladás.

1889. évi saját termésű valódi hegyaljai

szamorodni és asszú bort

üvegenként is eladók.

Szamorodni 3 K. 20fil. Asszú 6 K. Asszú finomabb 10 K. literenkint

Lőry Adolf,

könyvkereskedő S. A. Ujhely.

Tisztelettel van szerencsém Sátoralja-ujhelyi és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy a sátoralja-ujhelyi villanyvilágítási r. tarsulathól kileptem és Rajnal-utca 94. sz. alatt egy minden igényeknek megfelelő

mechanikai műhelyt

rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkát u. m. villanyvilágítási berendezéseket, telefont, sürgönyt, villamharitót stb., házi villanyos gépeket le jobban eszközölöm

Egyes jó gyártmányú részeket raktáron tartok.

Javításokat jutányos árban azonnal eszközölök.

Teljes tisztelettel

Kollár András és Társa.

Földbirtokosok s bérlő urak figyelmébe!

Van szerencsém értesíteni, hogy a Magyar Leszámitoló és Pénz Váltó Bank. áruosztályának képviselőjével megbízott.

Ennélfogva bátorkodom b. figyelmét arra irányítani, hogy intézetünk, előnyös összeköttetésű révén abban a kellemes helyzetben van, hogy terményeik eladását bizományilag díjazza a külföldre eladja, s ezáltal jelentékeny hasznot biztosít az eladónak.

Továbbá a reménylendő termésre már most igen előnyös feltételek mellett előlegeket ad, s mind ezután igen csekély díjat számít.

Kérem tehát szolgáltatomat mielőbb igénybe venni, esetleg kész vagyok meghívásoknak eleget tenni, s bővebb felvilágosítás végett személyesen megjelenni.

Mely után maradtam

alázatos szolgálója:

Schön Arnold,

a Magyar Leszámitoló s Pénz Váltó Bank
áruosztályának képviselője
Sátoralja-Ujhely

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi népbank mint takarékpénztár

1901. február 3-án tartott közgyűlésének határozata alapján, az intézeti alapszabályok 21. szakaszához képest az intézeti részvényesek ezennel felszólítatnak, miszerint a még be nem fizetett, részvényenként száz forintot azaz kétszáz koronát tevő alaptőke részletét.

tíz egyenlő részletben

tehát egész részvényenként husz, fél részvényenként tíz, negyed részvényenként öt koronával és pedig 1901. április 1. július 1. október 1. 1902. január 1. április 1. július 1. október 1. és 1903. január 1. április 1. július 1. napján az intézet pénztárába oly bizonyosan fizessék be, mivel az alapszabályok 22. szakasza szerint a nem fizető ellen a hátralékos összeg késedelmi kamataival vagy törvény útján fog behajtani, vagy részvénye megsemmisítettnek fog nyilvánítani, mely esetben a részvényre addig történt befizetéseket a volt részvény tulajdonos elveszti s a részvény értéke a tartalék alaphoz csatolvaik

Sátoralja-Ujhely, 1901. március 12.

A sátoralja-ujhelyi népbank
mint takarékpénztár igazgatósága

Meezner Gyula,
vezérigazgató.

Első Zemplénmegyei Mosó- és tisztító-Intézet

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy egy budapesti elsőrendű vasalónót hoztattam és ezzel kapcsolatosan Sátoralja-ujhelyben Dr. Schön Vilmos úr házában 9 éven át fennálló

mosó- és tisztító-intézetemet

újából berendeztem ahol is mindennemű fehéreneműk, egymint:

férfi ingek, gallérok, kézelők stb.

a legújabb bécsi módszer szerint a legnagyobb elővigyázattal mosatnak és vasaltatnak.

Intézetemben mosott ingek, gallérok és kézelők vasalását és fényesítését a legjutányosabb árban elfogadom

Kiváló tisztelettel

STEIDL MÁRIA.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capitel comp.

egy régi kipróbált háziorv. a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsolésű alkalmazatik **köszvényéknél, csúznál és meghűléseknél.**
Intés. Silányabb utózatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzőre.
80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyiszolvan minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
ORVOSI ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK,
Rudolstadt.

Könyv- és papirkereskedés

Sátoraljaújhely Landesmann Miksa és Társa Sátoraljaújhely

Könyvnyomda.

RAKTÁRON VANNAK:

- Ifjúsági iratok
- Emlék-albumok
- Képeskönyvek
- Imakönyvek
- Levélpapírok
- Írómappák
- Íróasztal-készletek.
- Mindennemű műveket
- Folyóiratokat
- Meghívókat
- Gyászjelentéseket
- Jegyzőkönyveket
- Ertesítéseket stb.

KÉSZIT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

Reméljük a magyar ipart!

Legjobb Gőzmozgató

„Adria”

Tervezte a kőműves mesterek közelművészei

RIGLER JÓZSEF EDE

BUDAPESTEN

Kapható: Lévy Adolf, Alexander Vilmos, Landmann G. és Társa udvaránál

Massage elhárít minden betegségét!

Kovács József, a Dianna gőzfürdő törzsolója, ajánlja magát a nagydémü közönségnek, hogy egy a dörzsölést, valamint a nyakizmóvágrást privát házaknál is elvállalja.

Báti alkalomra!

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Sátoralja-Ujhelyben évek óta fenálló gőzörre berendezett férfi- és női-ruha vegytisztító, selyem és kelmfestő intézetemet

guvrirozó-géppel

rendeztem be, ezen körülményt különös figyelmébe ajánlom a t. urnőknek és varrónőknek.

Guvrirozni elvállalok selyem, kropp, batist, karton, szorbvászson és egyéb mindentféle női ruhaszövetet még pedig 150 cm. hosszúságig, a legjutányosabb árak mellett.

Báti női ruhákat tisztításra elvállalok 1 frt 60 — 2 frt 50-ig, ugy szintén férfi szalon és frakk öltönyöket 1 frt 60 — 2 frt 50-ig, férfi ruhák vasalásra is elfogadtatnak.

Továbbá ajánlom a már évek óta fenálló férfi- és női ruhatisztító és festő-üzletemet. — Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlván, mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor,
vegytisztító és kelmfestő

S.-a-Ujhely, Bercsényi-u. 45. sz., a fogház átellenében.
Miután utazót nem tartok, kérem ezektől, ha nevemben utaznának, óvakodni,

Báti ruhákra!

140 1901 vég. sz.

Állami bírósági végrehajtás.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. o. 102. §-a értelmében azonnal közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbíróságnak Sp. VI. 5063/1 sz. és a tokaji kir. járásbíróság 1900. évi V. 407/2 számú végzése következtében Dr. Fried. Adolf ügyvéd által képviselt, Schokola Ernő javára Putz Rezső ellen 100 kor. és 250 kor. 70 fl. a jár. erejéig 1900. évi okt. 20. és nov. hó 28-án fogantatott

kielégítési végrehajtás utján leés felül-foglalt és 858 kor. becsült következő ingóságok n. m. 1 vasorszterga pad, 1 fűsz. gép és egyéb szerszámok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a tokaji kir. járásbíróság 1900. évi V. 422/8 számú végzése folytán 141 korona 68 fillér tőkötvetelés, és eddig összesen 5 kor. 50 fl.-ben bíróság már megállapított költs. erejéig Tokajban Putz Rezső műhelyében leendő összköltségre 1901. április hó 2-ik napjának a. a. 8 órája határidőül kitűzték és ahhoz valamennyi adósságnak oly megjegyzéssel

hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. o. 107. és 108. §-a értelmében kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. o. 102. §. értelmében csak javára is elrendelhetik.

Kelt Tokajban 1901. évi április. hó 18.

Faragó József
kir. bírósági végrehajtó

Kiadó lakás.

Kossuth-utca 175. c) szám alatt (a honvéd laktanyával szemben) 2 utcrai szoba, élelőkamra, 2 kamara és kertből álló lakás **április 24-től kiadó.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

